

SELECTARVM
JURIS QVÆ-
STIONUM

67.

34

1636, 4.

*Ad faciliorem Paratitlorum Wesenbecii in-
tellectum directarum*

DISPUTATIO II.

SUB PRÆSIDIO

Viri Excellentissimi, Consultissimi, Clarissimi,

Dn. JOHANNIS OTTONIS TABORIS,
J. U. D. eiusdemque in Florentissima inelytæ Reipubl. Ar-
gentoratensis Universitate Professoris Publici, Fautoris ac
Præceptoris sui æviterno observantiæ, amoris ac
honoris cultu prosequendi,

R E S P O N D E N T E

OTTONE KRAGHE NOB. DANO.

In auditorio Ictorum

Mense Decembri

Die *horis antemeridianis*

I N S T I T U T A.

A R G E N T O R A T I,

Typis heredum Pauli Ledertz.

A N N O

M. DC. XXXVI.



VIRIS

GENEROSISSIMIS & NOBILISSIMIS

Dn. JUSTINO HOËG, DOMINO
de Gjørsløff/ &c.

REGNI DANIÆ SENATORI AMPLISSIMO

ut &

REGIÆ ac EQVESTRIS ACADEMIÆ
SORANÆ Præsidi

nec non

SERENISSÆ REG. MAJ. CHRISTIANI IV.

PRÆFECTO in Borlum,

Dn. NICOLAO KRAGHE, DOMINO
de Trugholmb/ &c.

JUDICI PROVINCIÆ CIMBRIÆ

Eiusdem

SERENISSIMÆ REG. MAJEST.

PRÆFECTO in Åsmund.

Dn. MAGNO HOËG, DOMINO
de Riergordzholmb, &c.

Eiusdem

SERENISSÆ REG. MAJEST.

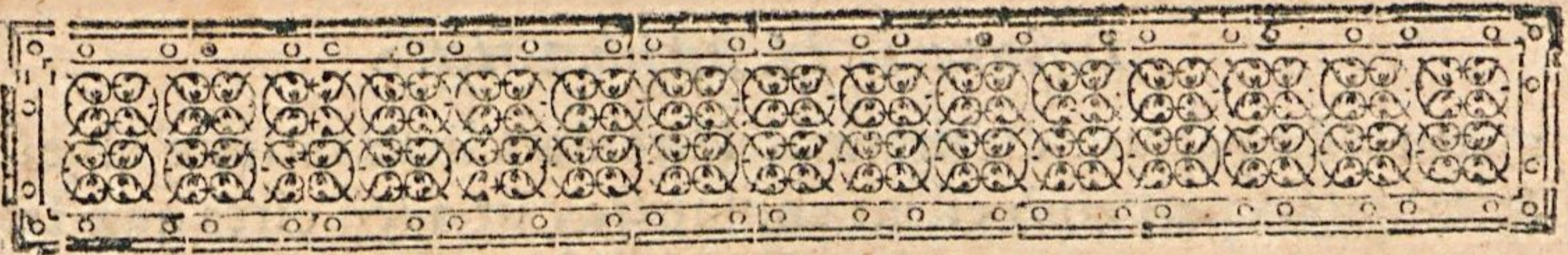
PRÆFECTO in Lund/

Patri & Avunculis suis, filiali & summâ semper obser-
vantia prosequendis, debiti obsequij testandi ergo

Extemporaneas, istas è materia jurisdictionis, racemationes

O. & D.

Otto Kraghe, A. & R.



Disputatio II. ad lib. 2. tit. 1.

Respondente

OTTONE KRAGHE NOB. DANO.

Questio 1.



N vocabulum jurisdictionis εν πλάτει pro omnimoda Jurisdictione, in jure capiatur? Affirm. n. 2. Wesenb. h. num. 2. & 5. Bocer. de iurisd. c. 2. n. 1. Hillig. 17. D. 27. lit. a. Matth. Steph. 1. de iurisd. c. 3. n. 4. Negat Obrecht de iurisd. c. 2. n. 12. & seq. Heir. à Suerin. rep. lect. iur.

c. 6. C. I. A. h. th. 3. num. 6. Distinguendum inter vocis significatum nativum, qui utique latius patere potest, l. 2. §. 16. junct. §. 23. de O. iur. ubi termini, ius dicere, animadversionem in causis criminalibus designant, qua sanè ad merum imperium pertinet, l. 3. hoc tit. unde etiam apparet dubitandi ratio, in illa, quam Wesenb. objicit, l. 1. de off. eius, ad quam ut & ad alias obiectiones, aliter respondet Bernh. Sutholt, disp. de iurisd. th. 119. & inter significatum dativum: ubi vox jurisdictionis ad notionem, seu jus & potestatem cognoscendi, jure magistratus competentem, in causis civilibus, plerunque restringitur. Suth. d. l. th. 103. 106. & seq. Bachov. disp. Treutl. 3. thes. 1. lit. a. idque agnoscere ipsum Wesemb. apparet, ex fin. n. 3.

Q. 2. An jurisdictio contineat etiam exequendi potestatem? Ita statuit Betlich. 1. concl. 1. n. 6. atque ob hoc membrum omissum non solum Bartholi, sed & Cuiacij. atque Wesembecij definitionem, h. n. 3. vellicat, & Treutlerianam 1. d. 3. th. 1. suppresso tamen nomine, substituit: E diverso omnem executionem esse mixti imperij, generaliter definit Scipio Gentilis, 1. de iurisd. 15. & in terminis iudicati exequendi, Bender. de Revis. concl. 4. n. 145. No hoc ita declaramus: Jure Romano potestas Magistratui concessa erat in causis vel civilibus, vel criminalibus. Rationem & originem v. eleg. deduct. apud Sutholt. d. l. th. 92. & seq. In causis civilibus duplex erat potestas, cognoscendi scilicet, quæ jurisdictio, & coercendi, quæ

C 2

mixtum



Disputatio II. ad lib. 2. tit. 1.

mixtum Imperium dicebatur. Hæc duo licet ratione objecti & subjecti, perpetuò essent conjuncta, ut ad eò circa quæ Imperium mixtum, circa eadem & jurisdictio versaretur: tamen si ratione formæ considerentur, revera sunt separata, & jurisdictio propriè, in cognitione spectatur: mixtum Imperium in executione; atq; hoc posteriore modo sumptò definitò, definitio proposita, angustior neutiquam est dicenda.

2.3.

Q. 3. Judicis dandi licentia, an sit mixti Imperii, an Jurisdictionis? Ad hanc illam referunt Treut. & fere etiã Bachov. 1. disp. 3. th. 4. lit. a. Bernh. Suth. diss. de iurisd. th. 306. ubi nullo modo ad mixtum Imperium referri posse contendit. At mixti Imperii esse statuunt Wesemb. h. num. 3. ibi quæ est mixti ceteroquin Imperij: Bronch. cent. 1. aff. 18. Bellon. l. 3. supput. iur. cap. 4. Distinguendum: An Imperium mixtum consideretur absolutè, & separatim, an verò relatè, & ut adjunctum inseparabile jurisdictionis. Hillig 17. D. E. 6. lit. H. Priori consideratione proposita, dicimus, potestatem illam I. D. ad mixtum Imperium pertinere, per se & ratione formæ, quæ consistit in jubendi potestate, *judex esto*. Cic. Verr. 4. c. 31. & jus sùs exequendi necessitate, l. 13. §. 2. de vac. & excus. mun. Sed tamen posteriori modo, uti comm. solet, acceptam referri etiam ad Jurisdictionem, per consequentiam, quia mixtum Imperium Jurisdictioni inseparabiliter adjunctum est, uti d. Hillig. 17. D. E. 6. lit. H. Unde Jurisdictio ipsa Germanis *der Gerichtszwang* vocatur in *vers. pract. civil. Damhoud. c. 4.* ut ad eò qui Jurisdictionem sive ex L. aliqua, sive more habet, propter vim imperii, cum jurisdictione sibi concessi, l. 12. §. 1. de iurisd. Wesemb. h. num. 9. non tantum cognoscendi per seipsum, sed etiam judicis dandi, per quem factum cognoscat, jus & facultatem habeat, l. 3. in fin. h. r. & hæc quoque autoris nostri videtur esse sententia. *conf. C. I. A. h. th. 34.*

2.3.

Q. 4. An Jurisdictio sit jus transmissibile? Affirm. Wesemb. cum alleg. h. n. 3. Quod de Jurisdictione ex moribus hodiernis definita accipiendum est, qua Jurisdictionem *die Gerichte und Vormässigkeit* castro cohærere & ad hæredes transire statuunt. *v. inf. q. 10. Gail. 2. obs. 2. n. 16.*

Q. 5. An

Q. 5. An merum Imperium solam animadvertendi, an verò cognoscendi etiam de crimine potestatem contineat? Prius asserit cum alleg. Hunnius *de iurisd. part. 1. c. 1. qu. 3.* & velle videtur author noster hic. Posterius mavult Bocerus cum suis antesignanis, *tr. de iur. sed. c. 5. num. 15.* Enimverò licet aliquando idem magistratus, qui cognitione de criminibus; etiam merum Imperium, seu supplicii sumendi habuerit potestatem, ut præfecti urbis & præfides, *l. 1. §. ult. de pæn. sæpe tamen eadem etiam fuerunt separatæ: sic enim prætor cognitionem quidem habuit de crimine suspecti tutoris, §. 1. de susp. tutor. Executionem autem pænæ alii magistratui, merum Imperium habenti, veluti præfecto urbis, reliquit §. 10. & seq. d. tit. simile exemplum in l. 4. C. locati. v. C. l. A. de P. l. th. 5.*

Q. 6. An rectè Bartolus Imperii meri sex gradus, magnum, maius, maximum, & parvum, minus, minimum, constituat? Pessimè id fieri à Bartolo pronunciat. B. Suth. *diff. de iurisd. th. 396.* At non ineptè Bartolum aliosque interpretes has partes sive gradus meri imperii constituisse scribit Scipio Gentil. *3. de iurisd. cap. 6.* Putamus utique distingui merum Imperium in gradus posse, quia & veteres pænarum gradus designarunt *l. 8. de pæn. in quibus merum Imperium ferè omne consumitur, l. 3. h.* At in pauciores magis appositè *juxta d. l. 28. §. 1. Tr. 1. d. 3. th. 5. Math. Steph. 2. de iurisd. c. 7. Boc. cl. 5. d. 10. th. 41.*

Q. 7. An datio Bonorum possessionis, sit Jurisdictionis an Imperii mixti? Huic eam adscribit, *Wesemb. h. num. 7. Treutl. 1. d. 3. th. 4. lit. B. illi Bach. ad d. loc. & eiusdem discipulus, ac ferè sectarius B. Suth. de iurisd. th. 290. quia prætor dans bonor. possessionem, reddat ius sine coercitione. disting. eod quo in q. 3. factū est, modo: ut per se quidè considerata, Jurisdictionis sit, quippe cum in cognitione potissimum versetur, utrū huic, vel illi, sit danda bonorum possessio: concretivè autem & in conseq. considerata rectè etiam, propter indissolubilem illum nexum, Imperio mixto tribuatur.*

Q. 8. An tolerari possit dist. Dd. officij iudicis in Nobile & Mercenarium? Negat. A. Matth. Vir Clariss. Præcept.

Disputatio II. ad lib. 2. tit. 1.

cept. me. is sum. in è colen. us Fundament. iur. disp. 7. th. ult. Elenchum
comparatorum huic divisioni imputans: quia iudex mercede non condu-
citur: itaque mercenarium non esse officium sed publicum. & nobile omne
Boc. tract. de iurisd. c. 3. n. 4. Aff. Old. pr. class. Schneid. ad §. 1. I. de Action.
n. 10. Distinguit rectè B. Suth. de iurisd. th. 287. Usus sc. divisionis
huius alibi posse admitti, quatenus officium iudicis, vel deservit
actioni intentatæ, vel per se stat & exercetur, ubi nulla competit
ordinaria actio, ut in petenda bonorum possessione: Non autem
hoc loco, quia iurisdictio non tantum mercenario, sed & nobili
iudicis officio expediatur, ut in extraordinariis cognitionibus.

n. 7.

Q. 9. An rectè dicatur Jurisdictionem dari vel per
Legem, vel per populum, vel per consuetudinem? Ita
tradit è Bartol. & gloss. in l. 5. h. t. (ita enim legendum) Wesenb. h. n. 9.
non autem benè se habet ista membrorum oppositio, sed corri-
genda est ex l. 12. §. 1. de iud. v. C. I. A. h. th. 14. conf. l. 52. de O. & A. &
Bachov. in comment. 1. ad §. 2. de Oblig. in fin.

n. 10.

Q. 10. An iurisdictio in dubio magis coherere ter-
ritorio, quàm personæ intelligatur? Affirm. Wesenb. h. n. 10.
Gail. 2. obs. 2. n. 16. Menoch. 3. de presumpt. num. ult. Negat Hackel.
disp. Pand. 4. th. 41. Hart. Pist. l. 3. q. 42. n. 44. Boc. c. 8. de iurisd. num. 15.
Disting. an loquamur de iurisdictione, jure magistratus & officii,
ut apud veteres, competente; de qua verum est eam personis co-
herere: an de ea, quæ personæ, cum territorio in consequen-
tiam, ut hodie fieri solet, conceditur; & hæc omnino territorio
potius quàm personæ coheret, quin & isto extincto ad successo-
res transit. Reink. l. 1. de R. I. & E. class. s. c. 1. n. 8.

n. 11.

Q. 11. An Jure Canonico Imperium merum possit
mandari? A. cum comm. Wesenb. h. Treutl. 1. d. 3. th. 6. lit. G. Bocer.
de iurisd. cap. 9. num. 99. Phil. Matth. in l. 70. nu. 8. de R. I. Neg. Bernh.
Suth. de iurisd. th. 406. Bachov. ad Treutl. d. l. Obrecht. de iurisd. c. 5.
Fachin. 9. cont. 99. Disting. an merum Imperium alicui speciali
lege, seu principis Cost. an verò generali territorii concessione sit
tributum: Quibus hoc posteriore modo merum Imperium, per-
petuo & hereditario jure competit, ut Principibus, Comitibus,
Baronibus, illi utique id mandare possunt, perinde ut Papa &
Rex

Rex ipse c. 46. caus. 2. q. 7. fac. const. Carol. art. 2. ibi. welche Personen ihrer Güter wegen die peinliche Gerichte zu besitzen schuldig seyn. Quibus autem primo modo competit, iis nec Pontificio Jure c. si pro debilitate de off. deleg. clem. 1. de heretis. nec moribus, licet illud delegare, teste Zasius in l. 3. de jurisd. Scip. Gent. 3. de jurisd. 29. ubi nominatim autorem hic perstringit.

Q. 12. An jurisdictio probetur, perceptione Collectarum? Aff. aut. hic add. Mascard. concl. 946. n. 1. & seq. Menoch. de retinend. possess. remed. 3. n. 503. Hier. de Monte. c. 53. Reg. Neg. Boc. c. 10. n. 11. Quia nihil commune habeat cum jurisdictione; sed ad regalia pertineat. Et fatendum est utique, Dd. plerosque insigniter abuti voce jurisdictionis, quando illam sumunt pro omni jure territoriali vid. Card. Tusc. lit. 1. Concl. 545. n. 6. ibi collectarum impositio arguit subjectionem & jurisdictionem passivam. peius sentite, quando ad jurisdictionem patrimoniam, jus collectandi referunt, allegat. & refutat. à Bachov. 2. d. 18. th. 9. lit. a. Utiq. si propriè sumatur utrumque vocabulum separata sunt, & nihil invicem efficaciter probant cum & à forensibus. h. e. non subditis, collectæ quandoque possint exigi v. Gail. O. 52. n. 13. C. I. A. de censibus. th. 27. & jurisdictionem Civilem unus; alter vero jus collectandi habere possit. c. recepimus. 8. de privil. cujus Analysin vide ap. doctissimum Limnaum. 4. de jure publ. 8. n. 61. c. si tributum. 11. q. 1. Heig. p. 1. q. 18. Cassp. Ziegler. in §. Landsaß. concl. 1. nu. 157. C. Leopold. de concurr. jurisd. q. 12.

Q. 13. Huc etiam referri potest quæstio, An insignia Principum in curiis aliisve locis, Wappen an den Thoren / Kirchen / Rathshäusern / &c. depicta, probent jurisdictionem? Affirm. inter alios Wehner in obs. pract. voce Helm vñnd Schildt. citans imprimis Wesem. in parat. C. ut nemo privatus titulos prædiis suis. Sed ille magis cautè loquitur & esse signum subjectionis, cum Bart. tract. de insig. & arm. n. 2. ac superioritatè probare tradit. eodè modo loquitur in cons. 21. n. 68. nemo enim potest in re aliena ponere insignia sua: ut cum Iohanne de Anania loquitur Card. Tusc. lit. A. concl. 516. nu. 6. Et communiter probatur ejus esse rem cujus sunt arma & insignia rei imposita. idem numero 11. & ex armis.

Disputatio II. ad lib. 2. tit. 1.

mis & insignibus cognoscitur quis sit rei Dominus n. 12. (Quamquam ib. allegati Ananias & Bartolus, non hæc Axiomata exprimant; sed de eo loquantur, qui in Ecclesiâ & capella quam ædificârit, sua insignia pingi curavit, quod sc. ea à Clericis eradi non possint: ut solenne fere est Card. Tusc. decipere lectores falsis allegationibus.) *Dissentientes refutat Got. ad l. 6. lit. m. C. de relig.* similia tradit *Menoch. 2. pres. 59. n. 1.* Ubi dicit, quando scriptura sit antiqua & posita in loco publico, tunc eam & in his quæ magni sunt præjudicii, plenam perfectamq; fidem facere. Reliquæ v. distinctiones fere sunt ineptæ, & solidius res definiri potest *ex tit. ff. de oper. pub. l. 2. pr. & §. ult. l. 3. §. 2. l. 4. ut & l. 7. §. 1.* Quibus locis distinguitur: an opus publicum fecerit persona privata, an vero publica: privatus, si ex liberalitate opus publicum fecerit, suo sumptu: memorię causa, exhibitæ sc. erga Remp. munificentię *l. 4. de adm. rer. ad civit. & ut alii deinceps ea honoris specie, ad similitudinem liberalitatis invitentur. d. §. ult. l. 2. nomen suum inscribere potest.* Neq; inde domini alicujus aut superioritatis præscriptio est metuenda, nam præterquã quod privati conditio repugnat; Etiam ipsa ædificatio fit principis. *l. 6. aut populi placito l. ult. & cum cõmemoratione causa, d. l. ult. in fin.* Quod ad personas a. publicas, ministri Reip. nomen suum ejusmodi operi inscribere non possunt, ne præses quidem *l. 4. h. imò in crimen Majestatis incurrit qui id ausit l. 10. C. h. t. sed solus Princeps eam sibi prærogativã vendicat. l. 3. §. ult. de Oper. Publicis. l. si quando. 16. C. eod.* Equibus apparet. Dd. iterum in hoc enunciato voce Jurisdictionis valde abuti, & jus territorii ac superioritatis, in hac quæstione fere designare. *Knicken. Encyclop. c. 14.*

n. 13. *Q. 14.* Cui applicetur poena ista 500. (*ut Florentina, seu ut alia electiones habent 50. v. novissimè P. Theoderici colleg. Crim. disput. 3. th. 1. H.*) aureorum ex actione albi corrupti? Nonnulli eam fisco adplicant *Hillig. 19. com. 1.* nonnulli actori, quos tuetur *Bach. 1. disp. Tr. 4. th. 9. B.* Autor mediam amplectitur, ut scil. inter actorem & fiscum dividatur. Nos tamen Actor soli eam tribuimus, cum *Bach.* Is enim per litis contestationem, fieri potest creditor, *l. 12. de V. S. & actionis formulam suo commodo concipere v. C. I. A. h. th. 56. conf. l. 6. de litig.*

Q. 15.

Q. 15. An jurisdictio ordinaria finiatur morte ^{n. 14.} mandantis? N. Wes. cum alleg. h. Tr. 1. disp. 3. th. 12. a. Aff. Jac. A. Thuan. cum Ictis Hispanis lib. 69. hist. an. 79. ubi iudices ab Henrico Lusitania Rege, ad decidendam successionis causam, cum plenâ potestate ordinati, post obitum ejus repudiati sunt, quod jurisdictio morte mandantis expressisset. Disting. inter jurisdictionem propriam seu jure hereditario competentem; Et eam quæ magistratus jure concessa est: illa morte mandantis non finitur *supr. q. 4. conf. Bach. ad Tr. d. loc.* Imò nec Mandatarii ipsius, ut ita loquat, si ejus qui jurisdictione acceptarite functus est: continuatur enim in personis hæredum. Hæc vel est *primaria* & morte mandatis principis non interit: vel à *prima orta*, & mandata in specie dicitur, & regulariter utriusque morte finitur. *l. 6. h. t. conf. l. 19. pr. Mandat.* Cæterum pro sententia sua autor non satis apte allegat, *c. 2. de off. legat. in 6.* (ita enim legend. est) Legatus enim ibi intelligitur non ad certam aliquam jurisdictionis speciem sustinendam missus: sed ad totam provinciam moderandam, cujusmodi non tantum à Pontifice, sed autoritate totius Ecclesiæ Romanæ deputantur. *c. 1. d. t. quæ nunquam moritur.* Planè, ut olim morte Proconsulis legatus ejus, non amittebat jurisdictionem. *ad cujus Exemplum d. cap. digitum intendit, post Cujac. Boc. cl. s. disp. 10. in f.* Ita nec iste: *conf. Paurmeist. 1. eod. n. circa f. de jurisd. c. ult.*

Q. 16. Circa prorogatum jurisdictionem duo quæ ^{cod. n.} ^{in f.} runtur. 1. An prorogata jurisdictio, Pœnitentiâ finiatur, seu an post jurisdictionem prorogatam pœnitere liceat? Aff. Aut. cum Dd. comm. ad l. 18. h. t. Neg. alii per l. pen. C. de pact. Variè hos textus conciliant, Fach. 1. controv. 61. Gœd. ad l. 3. nu. 45. de V. S. Pacius: distinguens inter pactum nudum l. 18. h. t. & contractui adjectum l. pen. C. de pact. Atqui obstant generalia, d. l. 18. verba quæ & pacto contractui adjecto, & stipulationi covenire videntur. In qua sententia etiâ est autor. ibi ex stip. Vult. cum alleg. ad l. 1. n. 145. C. de jurisd. Vmmius disp. de process. 4. n. ult. Itaq; alii dicunt l. pen. de alia specie loqui, nimirum cum quis in instrumento conscribendo confessus fuerit, se fori præscriptione non usurum: ut tum forum judicis competentis declinare, seu pœnitere amplius non possit. Cl. Dinnerus disp. Altorf. de prorog. jurisd. th. 11. sententia nostra subjecta est in quest. seq.

D

Q. 17.

Disputatio II. ad lib. 2. tit 1.

2.17. II. Deinde quaritur, quando post prorogationem, seu quousque, poenitere liceat iis, qui iudicem incompetentem elegerunt? Autor noster *cum com.* poenitentiam concedit, *antequam iudex adeatur*, ita ut quanquam contrahens ex stipulatu adversario ad interesse teneatur, eoq; operetur secundum quid stipulatio: tamen prorogationem non producat: Quorum prius Bach. 1. *disp. Tr. 3. th. 12. lit. H.* ideo reprobatur quia ante aditionem iudicis, nulla prorogatio nascatur; cum is consentire debeat: Posterius repudiat *Vinnius d. disp. 4. nu. ult.* & imò liberam & impunem omnino esse etiamnum, hoc casu poenitendi facultatem, tradit. Ut autem hæc rectius definiantur, sciendum est, jurisdictionem prorogare nihil aliud esse, quam eam jurisdictionem quæ ad certas personas vel causas alicui concessa est, ad alias extendere; seu in eum iudicem, cui alias quis subjectus non erat, consentire, & forum apud eum sortiri. Hæc ap. Dd. practicos. quadruplex reperitur: de persona in personam, de causa ad causam, de tempore ad tempus, de loco ad locum. E quibus tamen JCy nostri, prorogationis nomine eam potissimum denotant, quæ est de tempore ad tempus *l. 2. §. 2. de iud. Dinter. d. l. th. 4. id, quod circa vocis ambiguitatem præbè notandum est.* In genere autem sumpta dividitur in tacitam & expressam. Expressa est, quæ fit conventionione expressâ. Conventio illa, vel nuda est, vel vestita. Conventio nuda fit, vel de iudice, cui paciscens subjectus non est, vel subjectus quidem est, sed eum tamen privilegio aliquo recusare potest. Priori casu, cum nuda conventio actionem nullam pariat, per se efficax non est, ad fundandam jurisdictionem, in personam alias subjectam, & consequenter quantisper in nudis conventionis terminis subsistimus, liberè poenitere licet *l. 18. h. r.* Posteriori casu, si is qui & communem & specialem ex privilegio iudicem habet, pactus sit, se ad istum specialem suum non revocaturum, postmodum autem coram communi conventus animum mutare velit, efficaciter id tentare & de privilegio suo cum effectu, excipere non potest: siquidem ex conventionione exceptio aut replicatio adversario dabitur, qua rei prætensio facile elidetur & ita intelligi potest *l. pen. C. de pact. cum Accurs. & Dd. com. ad h. l. 18. Vult. ad l. 1. n. 149. C. de jurisd. & seq.*

& seq. Bach. d. l. p. 135. ubi vi. ration. Conventio vestita est, vel per ad-
sistentiam L. ut in stipulatione, vel per subsequuta iudicis aditio-
nem. Quod ad stipulatione, licet illa actione producat, tamen nisi
in id quod interest (eo loco quo conventu est potius, quam quo deinde
reus lite agi vult, institui vel finire) Jurisdictione non prorogat. Vult.
d. l. n. 148. Aditio iudicis hoc loco explicatur per libelli oblatio-
nem, ut satisfactionem: Et hac demum aditio ita firmat proroga-
tionem factam, ut amplius pœnitere haut quaquam liceat, arg. l. 18.
h. t. Ratio est, quia ante aditionem tantu int. r litigantes res fuit:
Per aditionem autem iudicis quoque interesse cepit, cuius auto-
ritas per pœnitentiam partium, eludi non debet. Quia. Hac de
prorogatione expressa. Tacite fit vel facto hominis vel autoritate
legis. Factum hominis hoc loco intelligimus iudiciale, præce-
dens litis contestationem: Si enim reus in jus vocatus omnia ex-
ceptione fori declinatoria, quæ vulgò incompetentiæ dicitur,
dilatoriam forte aliquam opponat, tum eo ipso facto innuere
videtur, se in iudicem consentire velle, quod Dinnerus d. l. th. 14.
quoad usum fori notandum esse monet: Neque tamen prorogatio hæc
ante litis contestationem pœnitentiam excludit, sed demum post
litem desuper contestata l. 4. C. h. t. Ratio est, quia tacitus iste
consensus æquiparatur superiori expresso: Ut itaque ille nudus
effectum illum non habet, nisi factum aliquod accedat, hoc est,
aditio iudicis: ita nec hoc casu, sola declinatoria ommissio effe-
ctum excludendi pœnitentiam obtinet: Sed litis demum con-
testatio accedens hoc præstat. d. l. 4. C. h. tit. Hillig. 17. Don. Enucl.
cap. 10. lit. g. Autoritate legis inducitur prorogatio per reconven-
tionem. Nov. 96. c. 2. in qua itidem pœnitentia excluditur, l. 14. in f. C.
de sent. & interl. Cl. Dn. D. G. Franzkius in parat. MS. ad h. t.

Tit. 11.

Q. 18 An Edictum, quod quisque juris &c. locum n. 2.
habeat, exstante in rescripto clausula, motu proprio?
Neg. Ant. Gabriel 6. comm. tit. de claus. concl. 2. num. 66. per l. 3. h. tit.
Affirm. vid. Autor n. 2. med. h. quod iniqua petitio delictum con-
summatum huius edicti constituat. Distinguendum: An clausula

Disputatio II. ad lib. 2. tit. 2.

ista sumatur secundum esse & propriè, scilicet cum Princeps sponte & nemine petente aliquid alicui peculiariter concedit: Ut tum Edictum locum non habeat: secus autem si dicitur causa & forma, ex usu & stylo, uti solet, Cancellariæ fuerit clausula hæc adjecta: uti benè Parisi. *Conf. 1. n. 76. Bellam. conf. 33. nu. 22. Rot. Rom. decis. 656. n. 4. conf. l. 44. de pact. l. ratas 7. C. de resc. vend.*

23.

Q. 19. An retorsio Saxonica & aliarum provinciarum, qua stante statuto unius civitatis, ut hæreditas non deferatur sine detractione fisco inferenda, usurpari possit contra eosdem cives, ab alio oppido statutum eiusmodi non habente? Affirm. tenet Autor *in fin. h. t. Berlich. 3. conclus. 51. num. 3.* Negat Virg. Pingizet. *quest. 33.* Distinguendum, an detractione illa iuncta sit per statutum tantum extraneis, an verò etiam civibus. Hoc casu ubi statutum indefinitè vel universaliter extraneos ligat & cives; Non possunt id ægrè ferre civitates aliæ, quæ tali statuto non gaudent: (non enim debet videri forensibus jus iniquum, quod & civibus æquum est:) adeoq; nec retorquere, *ut cunq; vulgò contrariū & hoc casu servetur.* Illo casu retorsio æqua, & huic edicto consentanea videtur. *Conf. H. Pist. obs. c. 43.*

Quest. 20. An hoc Edictum etiam obtineat in criminationibus & injuriis, ita ut liceat injurias retorquendo repellere? Negat Rennem. *in comm. de iur. retors. part. 2. thes. 1. & part. 3. th. 35.* Affir. Autor hic *in vers. sed præcipuè: quanquam textus Exod. c. 27. num. 24. de iniuria reali loquatur, unde Dn. D. Vngepaur Exerc. Justin. 13. qu. 10. distinguit inter iniuriam realem & verbalem.* Dicemus, interesse inter recriminationem & retorsionem propriè dictam; ut hæc non illa Edicto & æquitati congruere censeatur. *c. veniens. ibi: alternatim convicia inferendo. x. de jurejur. Bocer. cl. 4. d. 3. thes. 31. C. I. A. de iniuriis. th. 19. n. 3. & seqq.*

Q. 21. Illud etiam, circa materiam jurisdictionis & fori competentis, controversum est: An illi, qui moribus Germaniæ Austregarū judiciis gaudent, in causis criminalibus corā Austregis vel in Camera, saltē in prima instantia conveniri possint? Aff. P. Frid. Mindan. *l. 1. de proc. c. 9.* E diverso

Rutg.

Rutg. Rul. part. 1. de commiss. l. 2. c. 3. Perneget causas criminales vel ad Austregarum, vel ad Camerae forum & tribunal in prima instantia, pertinere: sed solum Imperatorem de istorum hominum delictis posse cognoscere quem acriter defendit, Fridero refutato Magnif. Dn. Otto Meland. part. 1. com. Cameral. § 4. l. f. p. 6. & seq. Ut ut autem Frideri sententiam affirmativam quoad iudicium Austregarum tueatur Dn. Vinnius disp. 4. de proc. num. 51. & 9.

Nobis tamen & in hoc & in Camerae iudicio etiamnum haeret dubium ex l. 1. de off. ej. cui est mand. iurisd. & l. 3. C. ubi Senatores vel clariss. civ. vel crimin. neque contentaneum videtur, ut statui in statum eiusmodi potestas per interpretationem extensivam concedatur. Vid. Meichsner. tom. 4. dec. 4. Donawerthische Erinnerung p. 177. Paurm. 2. de iurisd. cap. 4. nu. 24. conf. R. Abschied zu Regensburg de anno 92. §. Wenn aber. Utcunque nos minimè fugiat, nonnullos iterum inter status primi ordinis: & inter eos, qui in secundo aut tertio ordine sunt, distinguere: itemque an in proprio vel alieno territorio quis delinquat. Casp. Leopold. de concurrent. iurisd. quest. 7. Malum tamen indistinctè definition. m. d. l. 3. in dubio sequi. vid. C. j. A. de accusationib. th. 10. 12. & 13.

C O R O L A R I A.

I.

Bodini errorem circa Sereniss. Daniæ Regis independentiam & jura Majestatis suprema, superioribus annis in illustri Gröningensium Athenæo, jure meritò perstrinxi: Acciperet utique crambem bis ponere: Nisi occurrentes quotidie in superiore etiam Germaniâ Politicos, easdem nebulas, nescio è quibus Monachorum angulis eductas, ignaris lectoribus offundere comperissem. Itaq; licere mihi puto, Patriæ & veritatis historicæ studio, horum quoque argumentis nunc veluti propter viam satisfacere; Ea apud Doctissim. Dn. Limnæum in lib. 1. cap. 9. de iure publ. Nec non apud Reinking. l. 1. class. 11. num. 24. Dan. Ott. (qui tamen Daniam etiamnum hodie regnum liberum esse facillè concedunt, loc. alleg. vid. & Gail. l. 6. num. 16. de arrest. Imp. Reichs Abscheid zu Speyer de an. 1542. §. Dieweil. Kirckhof.

Corollarium I.

tom. 4. var. conf. Ger. conf. 17. n. 12.) extant. Præcipua autem hæc sunt: 1. Imperio Daniam s. bje ðiam ab Ottone fuisse affirmant: At apud omnes rerum Danicarū peritos conflat, atq; in confesso est, unicam tantum Daniæ provinciam Cimbriam Haraldo Rege absente & in bello Suecico impedito Ottonem occupasse, undarum scilicet interstitio divinitus à progressibus ulterioribus seclusum atque prohibitum. Quomodo ergò Daniã totam, cuius partem tantum tenuit, & Noruegiam, quam nunquam ingredi tentavit, tributarias Imperio fecerit? Neque verò ut in Danos bellum moveret Imperatori illi v. l. prætextus saltem in regni iura fuit: sed sola & unica causa cædes & deletio Marchionis Slesvicensis & Saxonicae coloniae, quam nuper Anno 938 Henricus Auceps ad impediendas continuas Danorum in Saxoniam excursions constituerat. Nec Imperatorii juris Cimbria diu mansit. Nam reversus è Sueciã Halardus, deletã Imperatori exercitus parte, teste Sax. Gramm. provinciam regno vi ablatam, vi restituit. Denique in locum Ottonis I. subrogato Ottone II. Haraldus injuri mulcisci volens, totam Saxoniam vastavit, tandemque cum novo Imperatore æquis conditionib. more regio transegit. Quæ omnia toto cælo à subjectionis cultu & demissione distant. Quæ de re, videatur, unus instar omnium *Cl. Pont. in vita Harald. Reg.*

Alterum subjugationis Daniæ argumentum à diademate regio, Regi Danorū a Friderico I. concessio, petatum, refellit fictitium Petri nomen, quod n. scio cui tandem homini regio titulo imponitur. Cum tamen inter Sereniss. Daniæ Reges 104 numero, ne unus quidem hoc nomine appellatus invenitur. Ulteriore Chronologiam perpurgat. gn. Danicã antiquitas: Regnū quippe & ante multa sc. cula fuisse, ex continuã & non interrupta Regum serie demonstrari potest. Unde primum Regem, Gentisque & nominis auctorem, Christo Dn. N. trecentis annis priorem fuisse nonnulli haud obscuris fundamentis faciunt testatum. vid. *Sax. Cl. Pont. in Chorog. Dania descr.* ubi & satis argutè id refellit.

Instant III. ad comitia Imperii vocatum Valdemarum Regem, cum Absolone Archiepiscopo comparuisse. At quæ virtute consequentiæ argumentum subjectionis, maximè si rei gestæ historia iterum penitus introspectatur, hinc extulitur? Ita autem

res

74.
Corollarium II.

res habet. Otto inter Alexandrū & Octavianum, qui ambo sedem Pontificalem ambibant schismate, divisa autem & Europa fuit, illum Gallis, hunc Germanis succolentibus. Fridericus Barbarossa ut malo obviam irat, & ut eò melius ambitiosæ hæ Pontificum dissensiones componi possent inter alios, Galliarum puta & Hungariarum Reges. *Helmo. l. 1. Chron. Slavon. c. 91.* Regem Valdemarū summum nominis principem amicè invitavit. *Cl. Pont. in vita Valdem.* rogans vellet conventui Mediomatrici indicto interesse, ratus horum & auctoritatem & sententias plurimū allaturas momenti ad sedanda hæc schismata, Valdemaro ultrà in præmium molestiarū unam ex Italiarum provinciis, cum Vandalia totius præfectura offerens. Tūm verò officio regio nihil magis convenire credens Valde marus, comparuit: rogatus nō citatus, religione non officio adductus: non ut vasallus, sed more regio, tanto Principum & parastatarum comitatu, ut numeroso hominum affluxu ubique perterrefacti incolæ locorum, per quæ transiret, diffugerent. Enimverò cū Anno 1166. quadriennium post, Dani iterum ad comitia vocarentur, jurium suorum memores, sistere se noluerunt, *fatente ipso Doctiss. Dn. Limn. loco cit.*

Quinimò cū Anno 1184. Imperator Fridericus Reges Daniarum Imperio innectere conaretur, tale ab Absolone Antistite responsum libertate Danica dignum tulit: Casari Canutoque Regi æquum regnandi jus esse, nec minore libertate hunc Danici regni, quàm illum Imperii Romani gubernacula tenere. Eo enim hæcenus fuere ingenio Dani, *fatente Goldasto cum Sceppero nostro tom. 3. const. in epist. dedicat.* ut liberi fuerint amici, coacti autem protinus de vindictis secundum libertatem circumspexerint, & in amicitia leoninā acquiescere, hautquaquam potuerint, in cuius sententia subsistere & brevitate, ex instituto præsentis Collegij Studiosus, plura pro assertendâ antiquâ Regni Daniarum libertate hac vice adferre superfedeo.

II.

Eadem vanitate, sed majori impudentiâ laceßivit, sacratissimos Friderici II. manes, Autor, vel potius compilator, libri cui titulus *Les Etats Empires & principaultez du monde*, &c. *heluatio-*

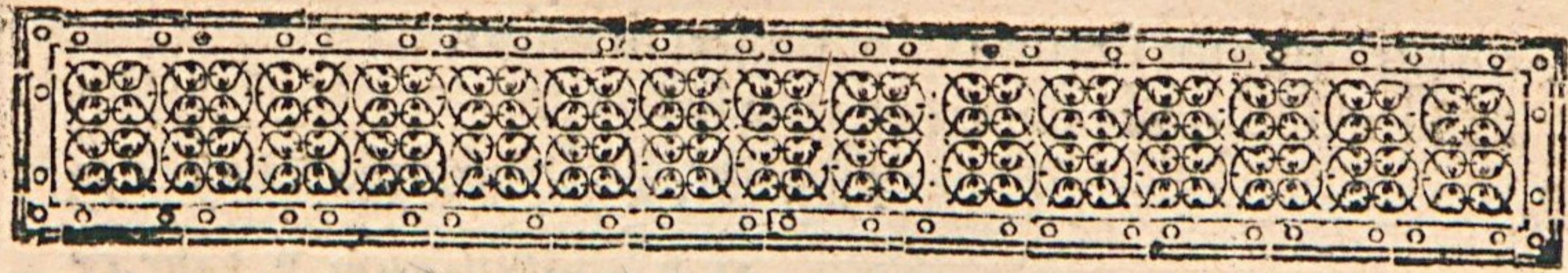
Corollarium III.

luationes tam familiares moderatissimo Principi faciens, ut ferribus etiam epulis efferri ipsum contigerit. Tametsi verò non ita malè cum humano genere agatur, ut metueretanti Principes debeant, ne aliquid gloriosæ ipsorum memoriæ & Majestati per huiusmodi Orbilium affanias & efficitas somnias decedat: quicquid tandem vel sacrilega mens, vel fascinatus odio religionis impetus istis dictitet. Monere tamen incautos lectores volui, ut fidem potius habeant gravissimo populi istius lauernionis & verè Augusto Historico Thuano, qui de moribus & excellenti Principis breve sed verissimum hoc elogium *lib. 89. Hist. p. m. 264.* reliquit. Ibi: Anno 1588. prid. Non. Apr. Andersoz in Selandia Fridericus II. Daniæ Rex, Princeps magni animi ac sinceri iudicii decessit, &c. cui addi potest superpondii loco, quod Guicciardinus homo Italus, ac religionis puræ non minus quàm hic infestus; sed virtutis æstimator melior & æquior in libro inscripto *De rebus & factis gravi, &c.* Regem hunc p. mem. nominat *Principe molto humano, savio, e di gran valore, & di gran governo.* Ac de propria sua scientia illud adijcit: *Si fa prudentemente non solo riverire ma anco amare sommamente da' sui popoli e da ognuno.*

III.

Ac cùm in Sereniss. Daniæ Reges injurius esse non dubitaverit impostor: non mirũ, si & nationi sit iniquior verbis *leqq. Soubz luy les Danois sont devenus non seulement plus obstinez en l'erreur de Luther, mais encores se sont adonnez a l'art magique, plus qu'aux bonnes lettres.* Utrumq; contra rationem experientiamq; ac planè sine fronte. Abrogatã n. superstitionem. Magiæ matrem ac productricem Evangelii lux tenebras hæc & S. tanæ nebulas ferre nõ potuit. Quod si illa concludendi ratio necessaria est, quid fiet de ipsius autoris illius sacris quæ incantationibus & vetitis artibus infamia esse, ne ipse quidè negaverit, si vel *monumẽta memoria* (quid n. superioris ætatis exemplis accersamus) *Catharina matris, vel historiarum tragicarum Syllogen, vel universum Thuani systema,* atque infinita alia popularium suorum testimonia non diffitebitur. Bonæ autè litteræ postillatam à Beato Luthero veræ religionis lucem ea sumpserunt incrementa, ut virorum arte & marte illustrium catalogus nulli retròdati inferior sit. *Vid. Clar. Pont. in citat. Chorogr. Dan. descript.*

SELE-



*Danica Nobilitatis ornamento
singulari,*

DN. OTTONI KRAGK,
LITERARUM ET EQUESTRIUM
VIRTUTUM CULTORI MAXIME
claro & industrio, Fautori meo &
Amico venerando;

DE JURISDICTIONE

*In Academia Argentinensi publicè & feliciter
disputanti.*

ET mea Nobilitas animum quibus artibus olim,
Et quibus ornavit fructibus ingenium.
Et quas virtutes pulchris exercuit ausis,
Unde suum cæli ferret ad astra caput.
Quas tamen hoc major fœde pars respuit ævo,
Et celsa indignas nobilitate crepat.
Has tua prosequitur mens & veneratur & ardet,
OTTO vetus veræ nobilitatis honos!
Quando soles doctis vigil impallescere chartis,
Ingenuasq; Deas juraq; sancta sequi;
Publica nunc etiam conscendere rostra cathedræ,
Et specimen cultus edere grande tui.
O bene! sic virus, sic illa inamabile cœnum,
Et generis maculas exitiumq; bibit.
Tu vero nectar bibis atque beata Deorum
Pocula, tu vitæ non pereuntis opes.

E Fortu-



Fortunet sumptos summus tibi Jupiter haustus,
Et velit hoc possis ebrius esse mero!

Faustæ acclamationis ergo scripsi.

M. Samuel Glonerus P. Laur. &
Poët. in Gymn. Præc.

OTHO CRAGIUS.

ἀναγρ.

RVS HOC AGITO.

CRAGI, Palladiæ decus immortale Coronæ;
Patris amor; Matris gloria; Gentis honos.
Quàm vellem, Themidos ceu Tu, secreta revolvis;
Ceu solvis doctâ lemmata nexa fide;
Sic mihi jus, mihi fas, facili dictante Minervâ
Promptius in laudes ire redire tuas!
Gratarer meritum Virtutis & Artis honorem:
Gratarer Patriæ spemque fidemque tuæ.
NICOLEOSq; Patens, & Avunculus HOGIUS, illud
Nôllet; vir patriô magnus uterq; solô:
NICOLEOS Cimbris venerandus juris & æqui
Arbiter; & Regi charus; & ille gregi.
HOGIUS Aonidum fautor, Justiq; patronus;
Dux Charitum; Regni gloria; Regis amor.
Sed mihi, qui quondam patrius; peregrinus Apollo est:
Nec venit ad votum prompta Camæna meum.
Res tamen ipsa canit: quam non-invita sequuntur
Verba. Tuum felix nomen in omen abit.
Nomen pono. AGITO RUS HOC, Anagramma reponit.
Ruscolis. HOC AGITAS. Jus Themidemq; colis.
HOC opus; hic labor est. Colis HOC: colerisq; vicissim.
HOC AGIS: hinc oneris stat Tibi fructus Honos.
Itala Te tenuit tellus: Te Gallus amavit:
Utq; Brito voluit; sic quoque BELGA suum.

Nec

Nec satis illud erat: post vota benigna Monarchæ,
 Miratur genium Teutonis ora tuum.
 Res loquitur, dum res loqueris. Germania laudat
 Viraq; MATTHÆUS testis; & ipse TABOR.
 CIMBRIA præclaro ter felicissima partu!
 NICOLEOS Nati nomine Victor ovet!
 HOGI de digno sint gaudia Justa Nepote,
 Quem Pallas fovit: cui favet alma Themis!
 CRAGI, Nobilium spes haud infida Parentum,
 Hoc Rus, Ius, AGITO: mox Tibi fructus erit.
 Fructus Honos oneris. Pergas feliciter opto:
 Sintq; tuæ Genti commoda mille! Vale.

Ad Insignia Gentilitia Nobiliss.

Κραγhe ειδύλλιον.

T Res Tibi Cornices campo pinguntur in albo:
 Candoris ac Vivacitatis Symbolo.
O vigeat superetq; precor ter-Nobile Stemma
 Felicis hoc Vivacitatis omine!

Sic vovet; optat
 IN HIS COR SINE FRAUDE:
 id quod
 Genere, Virtute ac Eruditione solidâ
 Nobilissimo Dn. Fautori
 quævis ad gratâ paratum
 Cum voto *παύσης εντυχίας καὶ ενπραξίας*
 L.M.Q. offerebat, suiq; memoriam
 commendabat.

JOHANNES FRIDERICVS Fl. Holsatus.
 Philosoph. M. & Poëta L. C. Nobil. Beck
 hæctenus Inspector, Argentinâ abiturians.

Ε 2 Nobi-



In honorem Nobilissimi undequaque orna-
tissimi Domini Otthonis Krag commensalis sui
plurimum honorandi.

O *Tthones video presentes; praeses at ipse
Nescio quis fuerit, dic mihi praeses eris.
Ambo respondent doctum, quis doctior Otto
Nescio quis fuerit, qui sciet, Ottho fiet.*

Johan. Philipp. Schragmüller
Mospace Palatinus.

Nobilissimo Domino Cragio.

D *Elitias Charites Te dicunt, Phœbus amorem:
Te Musæ florem, te pietasq; jubar.
Corclum te virtus, Peithote dicit honorem:
Et solem Aonius te veneratur apex.
Verùm te Sponsum jamjam Themis aurea dicit,
Lemmata & hæc dotem gaudet habere suam.*

Johan. Henricus Schill.

F I N I S.

X 2615926

VD.17







B.I.G.

Farbkarte #13

LECTARVM
RIS QVÆ
STIONUM

67.

34

1636,4

*iozem Paratitlorum Wesenbecii in-
tellectum directarum*

DISPUTATIO II.

SUB PRÆSIDIO

xcellentissimi, Consultissimi, Clarissimi,

ANNIS OTTONIS TABORIS,

*emque in Florentissima inelytæ Reipubl. Ar-
tis Universitate Professoris Publici, Fautoris ac
eptoris sui æviterno observantiæ, amoris ac
honoris cultu prosequendi,*

R E S P O N D E N T E

NE KRAGHE NOB. DANO.

In auditorio ICTorum

Mense Decembri

Die *horis antemeridianis*

I N S T I T U T A.

R G E N T O R A T I,

Typis heredum Pauli Ledertz.

A N N O

M. DC. XXXVI.

